

Канонічне право. Курс лекцій

Анотація

У навчальному посібнику розглядаються історичні, теоретико-методологічні засади і практичні аспекти формування канонічного права. Дається ґрунтовна характеристика джерел канонічного права, розглядаються відносини церкви з державою, церковне законодавство і правозастосовна практика, роль і місце церкви у державотворчому процесі в Україні.

Може бути використаний як навчальний посібник для студентів юридичних та філософських факультетів, богословських навчальних закладів, стане корисним широкому колу читачів, які цікавляться юридичною природою релігії, церковним правом та церковним життям.

УДК 2-74(075.8)
ББК 86.37я73
Т76

Рецензенти

Гарашенко Л. П. — кандидат юридичних наук, доцент кафедри права Київського національного лінгвістичного університету;

Молдован В. В. — кандидат юридичних наук, професор Інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Рекомендовано

*Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(протокол № 1/11-1726 від 5 лютого 2014 р.)*

Рекомендовано

*Вченою радою Інституту інтелектуальної власності
Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві
(протокол № 16 від 26 березня 2013 р.)*

Відтворення всієї книги чи якої-небудь її частини
будь-якими засобами або в якій-небудь формі, у тому числі в Інтернеті,
без письмового дозволу видавництва забороняється

Трофанчук Г. І.

Т76 Канонічне право. Курс лекцій : навч. посібник / Г. І. Трофанчук. — К. : Юрінком Інтер, 2014. — 272 с.
ISBN 978-966-667-608-8

У навчальному посібнику розглядаються історичні, теоретико-методологічні засади і практичні аспекти формування канонічного права. Дається ґрунтовна характеристика джерел канонічного права, розглядаються відносини церкви з державою, церковне законодавство і правозастосовна практика, роль і місце церкви у державотворчому процесі в Україні.

Може бути використаний як навчальний посібник для студентів юридичних та філософських факультетів, богословських навчальних закладів, стане корисним широкому колу читачів, які цікавляться юридичною природою релігії, церковним правом та церковним життям.

УДК 2-74(075.8)
ББК 86.37я73

ISBN 978-966-667-608-8

© Трофанчук Г. І., 2014
© Юрінком Інтер, 2014

Зміст

Передмова	5
Лекція 1. ВСТУП ДО ВИВЧЕННЯ КАНОНІЧНОГО ПРАВА	14
1. Суспільство як середовище здійснення права.....	14
2. Поняття канонічного права, його місце в системі права.....	17
3. Характерні особливості канонічного права.....	26
4. Історія вивчення канонічного права.....	30
5. Принципи, ознаки та риси канонічного права.....	33
6. Завдання, метод і система науки канонічного права.....	35
Лекція 2. ДЖЕРЕЛА КАНОНІЧНОГО ПРАВА	38
1. Загальна характеристика джерел канонічного права.....	38
2. Матеріальні джерела православного канонічного права.....	41
3. Формальні джерела канонічного права.....	51
4. Правила Вселенських та помісних соборів.....	54
5. Імператорські закони як джерела церковного права.....	59
6. Джерела права католицької і протестантської церков.....	62
Лекція 3. ХРИСТИЯНСЬКЕ ВЧЕННЯ ПРО ДЕРЖАВУ ТА ВІДНОСИНИ ЦЕРКВИ З ДЕРЖАВОЮ	68
1. Християнське вчення про державу.....	68
2. Канонічні принципи взаємовідносин церкви з державою.....	70
3. Моделі взаємовідносин держави з церквою.....	73
4. Роль римо-католицької церкви у середньовічній Європі.....	80
Лекція 4. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ КАНОНІЧНОГО ПРАВА	89
1. Єдність церковної громади та її поділ на розряди.....	89
2. Верховне управління церквою.....	95
3. Устрій церкви та її склад.....	106
4. Церковна влада.....	116
5. Православна церква та християнські віросповідання.....	125
Лекція 5. АВТОКЕФАЛІЯ ЦЕРКВИ	129
1. Історико-правові аспекти автокефалії та автономії церкви.....	129
2. Боротьба Константинопольського і Московського патріархатів за вплив на Вселенську православну церкву.....	138
3. Українська православна церква на шляху до автокефалії.....	141

Лекція 6. БОГОСЛУЖБОВА МОВА У СФЕРІ КАНОНІЧНОГО ПРАВА	148
1. Загальні питання богослужбової мови	148
2. Богослужбова мова в Україні в добу Середньовіччя та за часів російського панування.....	149
3. Мова богослужіння в добу Української революції, більшовицької держави та на сучасному етапі.....	151
Лекція 7. ЦЕРКОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО	
І ПРАВОЗАСТОСОВНА ПРАКТИКА	157
1. Законодавча церковна влада	157
2. Церковне управління і нагляд	161
3. Церковний суд.....	162
4. Церковні покарання.....	168
5. Боротьба католицької церкви проти опозиційних течій і рухів	175
Лекція 8. КАНОНІЧНЕ ПРАВО ВЛАСНОСТІ	183
1. Загальна характеристика права власності церкви.....	183
2. Майнові права церкви: історико-теоретичний аналіз	185
3. Об'єкти церковного майна.....	191
4. Сучасне церковне майнове право.....	203
Лекція 9. ЦЕРКОВНЕ ШЛЮБНО-СІМЕЙНЕ ПРАВО	207
1. Сутність шлюбу	207
2. Шлюб за Старим Заповітом.....	209
3. Таїнство укладення шлюбу.....	211
4. Перешкоди до укладення шлюбу	219
5. Християнська сім'я	229
6. Розірвання шлюбу	231
Лекція 10. МІСЦЕ І РОЛЬ ЦЕРКВИ	
У ДЕРЖАВОТВОРЧОМУ ПРОЦЕСІ В УКРАЇНІ	239
1. Дохристиянські вірування давніх слов'ян та християнська релігія у Київській Русі	240
2. Церква в Україні в добу литовсько-польського панування.....	245
3. Державно-церковні відносини в українських землях під владою Російської імперії	248
4. Державно-церковні відносини в добу Української революції та в українській більшовицькій державі	250
5. Церква і релігійні організації в Україні на сучасному етапі.....	255
Заключна частина	259
Список джерел	267

[Перейти на сайт →](#)